

12

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

מקל מלון
רה"ח

5166/10-א

לשם - מקל מלון רה"ח

ש.מ.מ. - חו"מ.מ.מ.

מקל מלון

13.7.1992 - 14.2.1992

מס' תיק מקורי

מחלקה

מדינת ישראל

ארכיון המדינה

שם תיק: ש.מ.מ. - תהליך השלום

מזהה פיו: 5166/10-א

מזהה פריט: R000364

כתובת: 3-312-5-7-4

תאריך הדפסה: 03/11/2020

אאא, חוזם: 14588

אל: רהמש/501

מ-: המשרד, תא: 140792, זח: 1245, דח: ר, סג: בל,

בבב

9,244448

298255

בלמ'ס/מיידי

בהול/נ'י

אל: תפוצת דו"ח אירועים יומי

הנדון: דו"ח אירועים יומי - 14 ביולי 1992

1. תגובות להודעת רה"מ רבין בכנסת

א. ירדן

ראש המשלחת הירדנית למו"מ, מג'אלי, קידם בכרכה את קריאתו של רבין להמשיך השיחות אך הוסיף, שאינו מבין את הזמנתו לבוא לירושלים לפני שמשיגים הצלחה מעשית במו"מ במקום שכולם הסכימו לגביו (קרי, רומא). הנושא העיקרי, הבהיר, הוא קבלה מוחלטת של החלטה 242 (רויטר, 13). חבר המשלחת, פאיז טראונה, אמר, כי 'כמנהלי המו"מ יש לנו עמדה פוליטית ואמרנו שוב ושוב שהמו"מ הביטורלי צריך להתנהל במקום נייטרלי. אם נעביר את השיחות לאיזור, זה אומר שעלינו לנרמל את היחסים, אך אנו לא נמצאים בעמדה לעשות זאת שלפני ישראל תסוג מהשטחים שכבשה ב-67' (אי. פי., 13).

ב. הפלסטינים

אחמד עבד אל-רחמן, דובר אש"פ, 'שהדבר החשוב הוא, מה שרבין לא אמר כמו מחוייבות להחלטות האו"ם 242 ו-338 ולנוסחה של שטחים תמורת שלום. רבין הדגיש שלום כדבר מופשט. שלום בלי מרכיביו כלומר הלגיטימיות הבינ"ל יהיה סוג של תעמולה... מה שאנו צריכים הוא הרצון להתמודד ברצינות עם הנושא ולהוציא הטעם המר שנשאר מרה"מ היוצא... אנו מוכנים כפלס' וכאש"פ למו"מ אמיתי בתוך מסגרת של ועידת השלום שנקבעה ע"י ארה"ב ומוסקבה ואנו מקווים שיצחק רבין יקבל אותם חוקים... אנו לא מקבלים שום שינוי בלו"ז התהליך'. על ההכנות לאוטונומיה אמר שהן צריכות להסתיים תוך ארבעה חודשים ובקשה להאריך מועד זה הינה טכסיס בלבד. כן ביקר הצהרת רבין בנוגע לירושלים (רויטר, 14). מקור פלס' אישר, שאש"פ הטיל על המשלחת הפלס' לשיחות השלום לקיים מגעים עם ממשלת ישראל בראשות רבין לדון באפשרות של עריכת פגישה רמת דרג עם אש"פ, שתערך בגלוי ותחת פיקוח בינ"ל (סימזת, 13). בשטחים מסרה (13) חנאן עשראוי שבנאום רבין היו 'נק' חשובות וסימן לנכונות לדון ברצינות על הנושא ולזרז המו"מ באופן המשכי, אך אנו צריכים הוכחה ממשית לגבי רצינות כוונותיהם' ופירטה, שרבין צריך להורות על הפסקת ההתנחלויות, שחרור אסירים פלס' ולעצור הפרות זכויות האדם. גם פיצל חסייני תאר את הנאום כ'חשוב' (רויטר, 13).

ג. מצרים

שה"ח מוסא (13) כי הדברים מצביעים על נכונות לחדש את התהליך עפ"י נקודות מוצא חדשות וענייניות ובכך יש יסוד לאופטימיות. הוא הדגיש החשיבות בכך שממ' ישראל תדבוק בעקרון שטחים תמורת שלום ואמר כי יסודות השלום הם:

עקרון שטחים תמורת שלום, מרכיבי החלטות 242 ו-338 ומסמכי היסוד של תהליך מדריד. מוסא גם הביע תמיכתו בקריאת רבין (לעם בישראל) להשתחרר מתחושות בידוד שאינן עולות בקנה אחד עם התקופה שלאחר תום המלחמה הקרה (סימז'ת, 13).

קודם לכן, בראיון ל'וורלד טודיי' (13) אמר כי הצהרות רבין נותנות הזדמנות לקדום התהליך אך הדגיש גם כי על רבין ואחרים לדעת כי עקשנות בנוגע להחזקת השטחים באופן חלקי או מלא או מדיניות של התנחלות - לא יובילו ליציבות ולשלום באזור (טניוג, 13).

ד. סוריה

התגובות בסוריה מתייחסות להרכבת הממשלה בכלל ולא דוקא לנאום רה"מ רבין. פרשן ר' דמשק הגיב (13) בצורה מתפתלת ודו-משמעית וקבע כי סוריה בטוחה שהתמרון הישראלי ימשיך באותה הדרך ומכאן קריאתה של סוריה לערבים להתלכד ולהיזהר. פרשן העיתון 'תשרין' קרא לרבין שלא להחמיץ את ההזדמנות שנתנה היוזמה האמרי' כפי שעשה קודמו (ר' דמשק, 13).

ה. לבנון

גם התגובות הלבנוניות מתייחסות לעצם הרכבת הממשלה. רה"מ אלצלח, בראיון ל'אלספיר', הטעים שנצחונו של רבין היה צעד בכיוון של הכנה הדדית אולם לדעתו על ארה"ב ומדינות העולם להפעיל לחץ חזק על ישראל ע"מ להגשים את השלום באיזור (סימז'ת, 13).

2. בחריין פורצת את האמברגו על עיראק?

עפ"י ידיעה בודדת ('אלאפכאר' הלבנוני, 13) פורצת כעת בחריין את האמברגו המוטל על עיראק ומתחילה לקשור עמה קשרים. נמסר כי מוצרי מזון הועברו מאלמנאמה לבגדאד בצרוף הבטחה מבחריין להשבת שה"פ עם עיראק (כזכור קרא רה"מ בחריין בראיון ל'פיננשל טיימס' בחודש שעבר לפתוח דף חדש ביחסי מדינות המפרץ עם עיראק).

3. פגישת אסד-הראוי

נשיא לבנון נפגש במהלך ביקורו בסוריה (13) עם הנשיא אסד, סגן הנשיא ושה"ח. במהלך הפגישה נדונו הנושאים הבאים: עתיד תהליך השלום לאור ההתפתחויות באזור, חיזוק הסולידריות הערבית, שת"פ בין שתי המדינות, יישום אמנת הפיוס הלאומי ושחרור דרום לבנון (ר' פלנגות, 13). בחוץ כן מוסר (13) 'אלבירק' מפי מקורות דיפלומטיים מהימנים (כדבריו) כי פסגה נוספת בין שני הנשיאים תערך בשתורא (לבנון) בתחילת חודש אוגוסט.

4. איראן-נשק גרעיני

המנהיג האיראני חמנהאי התייחס, בפגישה עם מפקדים בצבא (13), לדיווחים על מאמצי איראן בתחום הגרעין ואמר, שארה"ב והציונים מאשימים את איראן והכוונה בהפצת שמועות אלו היא לעוות דמותה של איראן ולהציגה כמי שלא מעונינת בשלום בעולם (ר' טהראן, אי.פי. 13).

המרכז

14 ביולי 1992

תפוצה: שהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאניה,
איר, איר, אמלט, אסיה, ארבל, ארבל, בטמח,
הדרכה, הסברה, מאפ, מזאר, מזתים, מצפא, מצרים,
פרג, תרבות, מעת, ממד, @ (רם), @ (אמן), @ (לורני),
@ (לעמ), מקצב, אומן, @ (מתאםשטחים), @ (עמית475)

סססס

תבלין רשאים

אאא, חוזם: 12925

אל: רהמש/437

מ-: המשרד, תא: 130792, זח: 1038, דח: מ, סג: בל,

כבכ

9,244448

296996

בלמ'ס/מידי

בהול/נ'י

אל: תפוצת דו"ח אירועים יומי

הנדון: דו"ח אירועים יומי - 13 ביולי 1992

1. הערבים מוכנים לחדש השיחות בראשית ספט'

ערפאת נפגש עם מבארכ באלכסנדריה (12) ונמסר שיגיע לעמאן לשיחות עם המלך חוסיין (סי'ק, סימ'פ, 12). לאחר הפגישה באלכסנדריה אמר אוסאמה אל-באז (12) שמוקדם לקבוע את מאפייני העמדה הישראלית עם הרכבת הממ' החדשה אולם ישנן אינדקציות המחייבות הגברת התאום הערבי. הוסיף שהאינטרס של כולנו מחייב החיאת מאמצי השלום וחדוש השיחות בהקדם האפשרי. אין לאבד זמן ויש לנצל השבועות הקרובים לתאום בין הצדדים הערביים ולקיום מגעים עם ממ' ישראל שיאפשר חדוש השיחות'. חזר וציין ש'מדיניות מצרים מבוססת על הצורך בהשגת התקדמות ניכרת בכל החזיתות הערביות ללא יוצא מן הכלל. לכן אנו סבורים שחייבים להשיג התקדמות ממשית בשיחות לגבי הגולן וכו בזמן יש להשיג התקדמות מקבילה בבעיה הפלס' וגם עם ירדן. באשר ללבנון אין צורך בקיום מו'מ משום שעל ישראל להתחייב לבצע החלטה 425 ללא תנאי'. אל-באז אמר שהערבים מוכני לחדש את השיחות בראשית ספט' וציין שיש עתה סכויים טובים יותר לקדום התהליך (סימז'ת, 12). יצוין שחבר הוועה'פ של אש'פ, מחמוד עבאס, אמר שמפגש התיאום הערבי (מפגש ה-7) לקראת סכב השיחות הבא יתקיים בדמשק ב-24-28 ביולי (סי'ק, 12).

2. ההסברה הסורית מאשרת השתתפות סוריה בסכב הבא של המו'מ

פרשן ר' דמשק קובע (11) כי 'למרות הכל יבואו הערבים לשיחות השלום חדורי רצון להשכין שלום צודק, כולל ובר-קיימא באזור'. הערבים לא ידרשו יותר ממה שכבר דרשו בסכבים הקודמים דהיינו יישום הח' 242 ו-338. מסכים כי 'כעת ישנה הזדמנות נדירה לשלום ומימושה, תלוי במידת הענותה של ממ' רבין למאמצי הקה' הבינ'ל והחלטותיה'.

3. חששות ערבים משיפור ביחסי ישראל-ארה'ב

התקשורת הסורית (11) קוראת לארה'ב שלא לתת לישראל הערבויות כל עוד זו ממשיכה במדיניות ההתנחלויות ורוה'מ המיועד לא הצהיר שיש בדעתו לבצע באמת ובתמים עקרונות התהליך; פרשן העיתון 'תשרין' מבהיר, שמתן הערבויות לישראל כעת לא ישרת התהליך אלא יחזק עמדתה הסרבנית של ישראל ועלול להביא לפיצוץ התהליך. פרשן ר' דמשק טוען, שלאחר שישראל תוכיח מחויבותה לתהליך 'תוכל ארה'ב לקבל החלטה בענין הערבויות אף שסוריה משוכנעת שמלוות וסיוע ינוצלו ע'י ישראל לחיזוק מדיניות ההתנחלויות וההתפשטות'. חנאן עשראוי, ששבה לשטחים (12), הביעה חשש שיהיו גורמים שבשל שביעות רצונם מעלית העבודה לשלטון יעשו מאמץ לתת תשלום לעבודה במטבע פלס' (רויטר, 13). גם מאמרי המערכת בעתונות הירדנית (12) קובלים על הצהרות

פרו-ישראליות הנשמעות בושינגטון. 'צות אל-שעב' הזהיר (12) מהגברת התמיכה של ארה"ב בישראל טרם שזו הוכיחה את כוונותיה לשלום, המבוסס על החלטות בינ"ל. הפרשן קרא למדינות ערב לגלות ערנות נוכח ההתפתחות בעמדה האמריקאית, שמגמתה לרצות את ישראל. 'אל-ראי' מותח ביקורת (12) על ההצהרות האמריקאיות וטוען שהן מתעלמות מזכויות הפלסטינים ומזהיר שישוב עולים חדשים ע"י ערביות אמריקאיות יהווה 'איום חמור' לבליעת שטחים פלסטיניים נוספים וגושפנקה לסיפוח ירושלים. 'אלראי' מסר (12) שירדן קיבלה לאחורונה אגרת מווש' על כוונת ארה"ב להמשיך בתהליך השלום ללא השפעת הבחירות על עמדתה. עוד נמסר באגרת, כי ווש' תחתור בפתיחת המו"מ ברומא לגיבוש הסכם לתחילת תהליך הממשל העצמי לפני העברת המו"מ לבירות האזור.

4. שה"ח לבנון עושה הבחנה בין הנוכחות הסורית לישראלית בלבנון

שה"ח הלבנוני פארס בויז אמר בראיון ל'צות אלכוית' שהממ"ד הישראלית הבאה לא תגיע לדרגה מספקת של רצון בשלום, ושקנה המידה הוא מידת התקיפות שהקהיליה הבינ"ל תנהג עמה כדי להאיץ בה להענות לנסיבות ההסטוריות. בויז הוסיף שהמים של לבנון אינם סחורה שעומדת לדיון או מסחר, ולבנון שוללת את הפיכתם לנושא לדיון בוועידות בינ"ל כלשהן. כ"כ שלל בויז את הנסיונות לדמות את יחסי סוריה-לבנון ליחסי ישראל-לבנון וציין שקיים הבדל גדול בין הכיבוש הישראלי בלבנון לבין הנוכחות הסורית אשר משתתפת באופן פעיל בפריסת הריבונות של המדינה ובעצירת ההדרדרות הצבאית (ר' קול העם, 12).

המרכז

חפוצה: שהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאניה, איר, איר, אמלט, אסיה, ארבל, ארבל, בטמח, הדרכה, הסברה, מאפ, מזאר, מזתים, מצפא, מצרים, פרנ, תרבות, מעת, ממד, @ (רם), @ (אמן), @ (לוברני), @ (לעמ), מקצב, אומן, @ (מתאמטחים), @ (עמית 475)

סססס